

Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Siemkowice, Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki Odpadami oraz w sporządzonych na ich podstawie planach szczegółowych rozwoju miejscowości: Siemkowice, Lipnik, Ożegów i Radoszewice.

W dokumentach tych, określając potrzeby finansowe Gminy na realizację projektowanych działań, wskazywano środki unijne jako jedno z możliwych źródeł ich współfinansowania. Założeń o pozyskaniu dofinansowania nie zrealizowano w pełni, z powodu braku naboru wniosków na planowane inwestycje strategiczne, a na inne zadania brak było zabezpieczenia środków w budżecie Gminy.

2. W ocenie NIK, Gmina nie dysponowała środkami finansowymi umożliwiającymi realizację inwestycji współfinansowanych z funduszy europejskich bez konieczności zadłużania się na pokrycie wkładu własnego, wymaganego od potencjalnych beneficjentów. Możliwości finansowe Gminy były istotnie ograniczone zbyt niską kwotą wykonanych dochodów budżetu (średnio ok. 12 mln zł rocznie) i jego deficytem, chociaż zadłużenie w badanym okresie nie przekroczyło progów ostrożnościowych określonych w ustawie o finansach publicznych².

Z uwagi na wysoki koszt realizacji dużych projektów infrastrukturalnych, m.in. z zakresu ochrony środowiska („Plan Ochrony Środowiska” zakładał, że wydatki na realizację kluczowych 35 działań szacuje się na kwotę 42.300 tys. zł) i niemożność zapewnienia wymaganej kwoty wkładu własnego, w Gminie planowano i realizowano jedynie inwestycje o niedużych nakładach. Z zaplanowanych 52 zadań inwestycyjnych na lata 2007 – 2010 wykonano 46, wykorzystując na ich realizację 5.200 tys. zł środków własnych.

3. W ocenie NIK, realizację kluczowych inwestycji, za jakie Gmina uważa oczyszczalnię ścieków i skanalizowanie osiedli wiejskich, determinował brak środków, a także – co wynika z wyjaśnienia Pani Wójt – iż „Planowane w danym roku budżetowym zadania do realizacji w gminie, nie były zbieżne z zadaniami wyznaczonymi do naboru wniosków aplikacyjnych przez Urząd Marszałkowski w Łodzi”. Utrudniało to Gminie odpowiednie zaplanowanie zadań i wydatków w budżecie, występowanie z wnioskami o dofinansowanie środkami unijnymi wydatków na realizację niezbędnych zadań oraz przystąpienie do ich realizacji. W konsekwencji, wykonanie w perspektywie czasowej 2007-2013 oczyszczalni ścieków bez poważnego zasilenia budżetu Gminy środkami

---

² Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)

zewnątrznymi wydaje się być nierealne, gdyż wobec koniecznych wydatków na realizację bieżących zadań inwestycyjnych (m.in. remonty dróg), w 2007 r. wykonano koncepcję techniczną dla opracowania projektu oczyszczalni ścieków, a w 2010 r. projekt budowlany.

4. W ocenie NIK, Gmina wykazywała duże zainteresowanie możliwościami pozyskania środków unijnych. W badanym okresie złożyła łącznie 19 wniosków, w których przewidywano realizację projektów o łącznej wartości 6.090 tys. zł, w tym 5.772 tys. zł z dofinansowania, z czego: 15 do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi (14 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i 1 w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) oraz 4 do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi (w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki). Z tej liczby: Wojewódzki Urząd Pracy pozytywnie ocenił i przyjął do dofinansowania wszystkie wnioski, zaś Urząd Marszałkowski przyjął do dofinansowania tylko jeden (w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) - na realizację projektu „Uporządkowanie przestrzeni publicznej w m. Siemkowice poprzez remont chodników” – o wartości 499,6 tys. zł, w tym 226,7 tys. zł dofinansowania. Odrzucone zostały wszystkie wnioski złożone w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, z czego: 10 z powodów merytorycznych (nieosiągnięcie minimum punktowego), a 4 z powodu niewłaściwego ich sporządzenia - braki formalne w dwóch wnioskach wynikały z niezgodności wersji elektronicznej wniosku z wersją papierową a w kolejnych dwóch niekompletnie wypełnione były harmonogramy realizacji projektów.

Poprzez realizację projektów objętych dofinansowaniem środkami unijnymi, uporządkowano przestrzeń publiczną w Siemkowicach, w tym wyremontowano uliczne chodniki oraz przeszkolono w latach 2008-2011 (w zawodzie/zakresie: bukieciarstwa, opiekunki, handlowca, operatora wózka widłowego) 25 osób, z których jedna znalazła w 2009 r. zatrudnienie w charakterze sprzedawcy.

5. W latach 2007- 2011 (I półrocze) nie zaistniała sytuacja, w której Gmina zrezygnowała z przyznanego dofinansowania lub poniosła koszty związane z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie przy jednoczesnym braku aplikowania o środki unijne.
6. W okresie objętym kontrolą Gmina realizowała drobniejsze w zakresie rzeczowym i finansowym projekty finansowane w całości lub w znacznej części ze środków własnych. Nie przystępowano do realizacji projektów, na które Gmina nie otrzymała wnioskowanego dofinansowania ze środków unijnych. Przyczyną takich rozwiązań była trudna sytuacja budżetu Gminy, niesprzyjająca zaciąganiu w instytucjach finansowych znaczących kwotowo zobowiązań i obsługi takiego zadłużenia.

7. W Urzędzie nie było wyodrębnionej komórki lub samodzielnego stanowiska pracy odpowiedzialnego za realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, gdyż wnioski o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przygotowywały nieodpłatnie jednostki organizacyjne Gminy, zaś wniosek złożony w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich („Uporządkowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Siemkowice ...”) przygotowała odpłatnie (za wynagrodzeniem 2.440 zł) zewnętrzna firma konsultingowa.

Koordinacją i nadzorem nad działaniami w zakresie pozyskiwania środków unijnych zajmował się w Urzędzie były Sekretarz Gminy, który zadań tych nie realizował z należytą starannością, gdyż Urząd nie posiadał kompletu dokumentów dotyczących czterech wniosków oraz pism Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi informujących o negatywnej ocenie dwóch wniosków. Dopiero w trakcie kontroli NIK, Urząd pozyskał z Urzędu Marszałkowskiego kopie tychże dokumentów. W złożonym wyjaśnieniu Pani Wójt zobowiązała się do aktualizacji Regulaminu Organizacyjnego Urzędu z zamiarem wyodrębnienia stanowiska odpowiedzialnego za nadzór nad realizowanymi przez Gminę zadaniami inwestycyjnymi oraz ubieganie się o zewnętrzne źródła ich finansowania, w tym ze środków Unii Europejskiej.

8. Gmina była informowana o przysługującym jej środku odwoławczym od negatywnej oceny wniosków o dofinansowanie projektów i w sposób prawidłowy skorzystała z tego prawa, oprostowując negatywną ocenę merytoryczną jednego wniosku (9.1.1/10/61/10 „Przedszkolaki z Gminy Siemkowice to duża ekipa”). Protest został odrzucony.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o rzetelne przygotowywanie wniosków aplikujących o dofinansowanie ze środków unijnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wójt, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.